

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 28 grudnia 2017 roku

ZEW.422.25.2017.ES

**Państwo
Dyrektorzy
Przedszkoli i Szkół**

do Rzecznika Praw Dziecka w dalszym ciągu wpływają informacje o problemie wszawicy w jednostkach systemu oświaty. Wywieszana na drzwiach przedszkola czy szkoły kartka informacyjna z prośbą o sprawdzenie dzieciom głów wywołuje u rodziców wiele negatywnych reakcji. Niejednokrotnie żądają oni natychmiastowego wykrycia „sprawcy” problemu, pozostawienia go w domu i skierowania wniosku do sądu rodzinnego, jednocześnie nie wyrażając zgody na sprawdzenie czystości głowy własnemu dziecku. Zdarzają się również sytuacje, gdy rodzice w przypadku wykrycia wszawicy u własnego dziecka nie informują o tym przedszkola czy szkoły, uważając to za wstydlivy problem. Tymczasem milczenie w takich okolicznościach jest wyborem najgorszym z możliwych. Opóźnia właściwą reakcję pracowników placówek oświatowych oraz innych rodziców i naraża pozostałe dzieci na zarażenie.

Dostępność wiedzy w tym zakresie oraz preparatów przeciwdziałających wskazanemu problemowi to warunki, które – jak się wydaje – powinny szybko eliminować zagrożenie. Tak się jednak często nie dzieje – skarżący wskazują na przykłady rodzin, które bagatelizują sytuację i nie przeprowadzają kuracji u wszystkich domowników lub zwlekają z zakupem środków i ich zastosowaniem, co znacznie wydłuża w czasie eliminację wszawicy oraz sprzyja jej rozprzestrzenianiu.

Podkreślenia wymaga, że dzieci codziennie są powierzane opiece pracowników przedszkola/szkoły, którzy mają zadbać o ich bezpieczne i higieniczne warunki pobytu. W szczególności obowiązek ten został przypisany dyrektorowi danej placówki. Skuteczność

28 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

wszelkich działań w tym zakresie wiąże się więc z systematycznym i skoordynowanym realizowaniem działań profilaktycznych. Będą one jednak skuteczne, jeśli rodzice będą mieli zaufanie do pielęgniarki/higienistki szkolnej, nauczycieli, a współpraca z nimi będzie układała się właściwie. Tylko wtedy wszawica – jeśli w ogóle się pojawi – zostanie wyeliminowana w możliwie najkrótszym czasie.

Ważne też, aby działania profilaktyczne w miejscach pobytu dzieci były realizowane planowo, a sam sposób postępowania w takich sytuacjach został ustalony na początku roku szkolnego. Całościowe spojrzenie na problem, który może dotyczyć nie tylko dziecka przebywającego w szkole, ale również środowiska domowego, pozwala na podjęcie bezkonfliktowych i skutecznych działań.

Rzecznik Praw Dziecka przypomina, że zgoda rodziców na objęcie dziecka opieką (w tym również opieką zdrowotną przez pielęgniarkę lub higienistkę szkolną w placówce/szkole/przedszkolu) jest równoznaczna z wyrażeniem zgody na dokonanie – w uzasadnionym przypadku – przeglądu czystości skóry głowy dziecka (w warunkach, które zagwarantują dziecku intymność, a wykonywane czynności odbędą się z poszanowaniem jego godności osobistej).

W przypadku zaplanowania kontroli, rodzice powinni zostać powiadomieni o jej terminie, a po jej przeprowadzeniu – o wyniku (oczywiście wyłącznie o skali zjawiska w danej grupie dzieci, bez wskazywania ich danych personalnych). Podkreślenia wymaga, że to na pielęgniarce/higienistce szkolnej spoczywa obowiązek bezpośredniego kontaktu z rodzicami dziecka, poinformowanie ich o sprawie, ewentualnie poinstruowanie o sposobie działania oraz monitorowanie sytuacji. W sytuacji braku poprawy czystości skóry głowy u dziecka (i wykorzystaniu wszelkich możliwości w tym zakresie ze strony przedszkola, szkoły) można rozważyć podjęcie kontaktu z odpowiednią jednostką pomocy społecznej, gdyż może zachodzić podejrzenie zaniedbywania dziecka.

Temat wszawicy systematycznie pojawia się na początku roku szkolnego, kiedy dzieci wracają z kolonii i obozów, a następnie późną jesienią i na początku zimy, kiedy dzieci zaczynają nosić czapki. Warto w tych okresach częściej przeglądać ich głowy. Uczyć dbałości o higienę, uwrażliwiać na niepożyczenie przyrządów do pielęgnacji włosów (szczotki, grzebienie), ozdób do włosów, nakryć głowy czy ręczników.

Mając na uwadze zdrowie dzieci, na podstawie art. 10 ust. 1 pkt. 2 oraz 10a ust.1 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2017 r. poz. 922), zwracam się do Państwa Dyrektorów wszystkich szkół i przedszkoli, aby podejmując

działania w tym zakresie korzystali Państwo nie tylko z dostępnej wiedzy, ale również wypracowali – z udziałem rodziców – określone procedury, które będą przez wszystkich akceptowane i respektowane. W kwestiach merytorycznych mogą Państwo zwracać się także do lokalnych jednostek nadzoru sanitarnego w celu uzyskania wsparcia (lub ustalenia zakresu możliwej pomocy w przypadku wystąpienia ww. problemu), w tym współrealizacji działań w zakresie profilaktyki.

Z wyrazami szacunku
Marek Jankowski